

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Ing. D. N.**, zastoupený Mgr. Naďou Koželuhovou, advokátkou se sídlem Revoluční 551/6, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 8. 2020, č. j. 78 A 11/2020 – 12,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Nadě Koželuhové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 8 228 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „*krajský soud*“) usnesením ze dne 19. 8. 2020, č. j. 78 A 11/2020 – 12, zamítl žádost žalobce o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby (výrok I.), odmítl pro opožděnost jeho žalobu, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2020, č. j. KUUK/023290/2020/3, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Most ze dne 16. 12. 2019, č. j. MmM/133195/2019/OSČ-P/IP (výrok II.), a rozhodl o nákladech řízení

(výrok III.). Uvedeným rozhodnutím Magistrátu města Most byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku.

[2] Co se týče opožděnosti žaloby, krajský soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno v pondělí dne 6. 4. 2020 a tento den se stal rozhodným pro určení počátku běhu dvouměsíční lhůty pro podání žaloby. V souladu s pravidly obsaženými v § 40 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) tak poslední den zákonné lhůty k podání žaloby nastal v pondělí 8. 6. 2020. Žalobce však žalobu podal ke krajskému soudu prostřednictvím své datové schránky teprve dne 9. 6. 2020, tedy po uplynutí zákonem stanovené lhůty.

[3] Krajský soud dodal, že žalobce požádal o „*prominutí zmeškání lhůty pro podání kvalifikované žaloby*“, což vyhodnotil jako žádost o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby ve smyslu § 3 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu (dále jen „*zákon o opatřeních COVID*“). Konstatoval pak, že § 3 uvedeného zákona umožňuje soudu prominout zmeškání lhůty, ačkoli § 72 odst. 4 s. ř. s. stanoví, že zmeškání lhůty prominout nelze. Žalobce však nepodal žádost ve lhůtě předpokládané v § 3 odst. 2 zákona o opatřeních COVID, neboť tak učinil až dne 9. 6. 2020, tedy po uplynutí dvou týdnů od ukončení nouzového stavu, k němuž došlo dne 17. 5. 2020. Tato okolnost byla zásadní překážkou, aby krajský soud mohl jeho žádosti vyhovět.

[4] S ohledem na výše uvedené krajský soud uzavřel, že žalobce podal žalobu opožděně, neboť nebyla dodržena zákonem stanovená dvouměsíční lhůta k jejímu podání, přičemž její zmeškání neprominul. Žalobu proto podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl pro opožděnost.

[5] Žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) napadá usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu, který lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[6] Stěžovatel ve značné části kasační stížnosti uplatňuje výtky týkající se přestupkového jednání, které mu bylo kladeno za vinu dle rozhodnutí správních orgánů. Dále tvrdí, že žalobu podal jen 21 sekund po „*řádném termínu*“, a proto považuje za nesprávný postup krajského soudu, který jeho žalobu zamítl (ve skutečnosti ji odmítl – pozn. NSS), aniž by se zabýval tím, zda stěžovatel splňuje podmínky pro ustanovení zástupce. Odmítnutím žaloby pro opožděnost krajský soud stěžovateli odeprél právo na soudní ochranu, neboť nezohlednil úpravu obsaženou v zákoně o opatřeních COVID, vyhlášení nouzového stavu pro území celé České republiky a „*stanovená krizová opatření*“. Stěžovatel poukazuje na to, že nedopatřením ztratil přístupové údaje do své datové schránky. S ohledem na tehdy platná krizová opatření, která mu komplikovala jeho každodenní fungování (zahrnující péči o nezletilé děti, matku a družku, která má problémy s alkoholem), a skutečnost, že se několikrát nacházel v preventivní karanténě, pro něj nebylo jednoduché si na poště vyřídit nové přístupové údaje pro přístup do datové schránky. Stěžovatel v této souvislosti zmiňuje opatření, která platila v době, kdy mu plynula lhůta k podání žaloby (týkala se zejména omezení volného pohybu osob včetně zákazu nočního vycházení, omezení provozu úřadů, nutnosti pohybovat se na veřejnosti s ochranou úst a nosu či omezení sdružování osob). Zdůrazňuje, že jakmile se mu podařilo

pokračování

do své datové schránky přihlásit (tj. dne 24. 4. 2020), začal si hledat informace, jak žalobu podat a co je třeba do ní uvést; žalobu následně podal v nočních hodinách proto, že přes den musel pečovat o rodinu.

[7] Namítá také, že s ohledem na tehdy probíhající pandemii onemocnění COVID-19 je pochopitelné, že rozhodnutí žalovaného nebylo jeho prioritou a domníval se, že marné uplynutí lhůty k podání žaloby mu bude prominuto. Ostatně proto také zákon o opatřeních COVID prolamuje pravidlo, že zmeškání lhůty k podání žaloby nelze prominout. Stěžovatel připomíná, že zmeškání lhůty k podání žaloby je možné, pokud k němu došlo v přímé souvislosti s těmito mimořádnými opatřeními a povaha těchto opatření byla způsobila provedení úkonu účastníkem řízení znemožnit nebo výrazně ztížit; právě tyto okolnosti nastaly v jeho případě.

[8] Nakonec poukazuje na to, že soudkyně krajského soudu JUDr. Markéta Lehká, která jeho věc rozhodovala, čelila trestnímu stíhání pro jednání, které spočívalo v řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu (v této souvislosti odkazuje na zprávu z tisku), a byla vyzvána předsedou krajského soudu, aby odstoupila z funkce. Tyto okolnosti mohly ovlivnit její schopnost rozhodovat případy „jednotlivě“, nezávisle a spravedlivě; lze se domnívat, že se tato soudkyně případem stěžovatele hlouběji nezabývala, neboť „byla v očekávání trestního stíhání“. Stěžovatel uzavírá, že pokud soudkyně nehodlá respektovat zákony, přičemž sama na ně odkazuje v soudních rozhodnutích, vyvolává to v účastnících řízení nedůvěru v soudní rozhodování.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným usnesením krajského soudu.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátkou. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Byla-li žaloba odmítnuta, přichází pojmově v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jako zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasačnímu soudu tak přísluší zabývat se pouze tím, zda bylo namíste žalobu odmítnout – zde konkrétně, jestli krajský soud v souladu se zákonem posoudil otázku opožděného podání žaloby a zda řízení před krajským soudem nebylo zatíženo zmatečností.

[13] Nejprve se soud zabýval otázkou zmatečnosti řízení před krajským soudem, neboť je-li řízení zmatečné, nemůže Nejvyšší správní soud zkoumat důvodnost věcných kasačních námitek.

[14] Stěžovatel spatřoval zmatečnost řízení před krajským soudem v tom, že soudkyně JUDr. Markéta Lehká rozhodla v důsledku svého trestního stíhání v neprospěch

stěžovatele a jeho žalobě se „*dostatečně nevěnovala*“. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že tvrdí-li stěžovatel, že bylo rozhodnuto v jeho neprospěch v důsledku trestného činu určitého soudce, musí uvést **konkrétní** skutečnosti, které svědčí o příčinné souvislosti mezi trestným činem soudce a pro účastníka nepříznivým rozhodnutím. Žádné takové okolnosti však stěžovatel netvrdil, neboť jen **obecně** namítal, že tato soudkyně mohla být v důsledku trestního stíhání „*pod tlakem*“, což mohlo ovlivnit její schopnost rozhodovat případy „*jednotlivě*“, nezávisle a spravedlivě. Tyto argumenty jsou dle kasačního soudu nepodloženými a nepřipadnými domněnkami a navíc z nich není ani patrná příčinná souvislost mezi trestným činem soudkyně a pro stěžovatele nepříznivým rozhodnutím (odmítnutím žaloby pro opožděnost). Pro odmítnutí žaloby byly splněny zákonné podmínky (v podrobnostech viz níže) a nic konkrétního z obsahu napadeného usnesení a spisu krajského soudu nenasvědčuje tomu, že by se soudkyně věci adekvátně nezabývala. Shora popsanou námitku proto Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou.

[15] Mezi stranami je dále nesporné, že stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného po uplynutí dvouměsíční lhůty podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení platí, že *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou*. V nyní projednávaném případě není zvláštní právní úpravou stanovena odlišná lhůta k podání žaloby.

[16] Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu ověřil, že rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno do jeho datové schránky fikcí dne 6. 4. 2020, poslední den lhůty k podání žaloby proti tomuto rozhodnutí tak nastal v pondělí 8. 6. 2020 (§ 40 odst. 2 s. ř. s., ve spojení s § 40 odst. 3 téhož zákona). Žaloba stěžovatele podaná ke krajskému soudu dne 9. 6. 2020 v čase 00:00:21 hodin (viz č. l. 1 spisu krajského soudu) je tedy opožděná. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vztahující se k doručování podání v elektronické podobě do datové schránky soudu je totiž lhůta zachována, bylo-li podání nejpozději poslední den lhůty dodáno do datové schránky soudu (srov. např. rozsudek ze dne 15. 7. 2010, č. j. 9 Afs 28/2010 - 79, č. 2131/2010 Sb. NSS; všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz).

[17] Jak je popsáno výše, je nesporné, že žaloba byla krajskému soudu doručena do jeho datové schránky den **po uplynutí zákonem stanovené lhůty**; pro závěr o opožděnosti žaloby pak není významné, že stěžovatel zákonnou lhůtu promeškal toliko o několik sekund (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2019, č. j. 10 Ads 183/2018 - 54). Za tuto skutečnost i za to, že - jak sám stěžovatel uvádí - rozhodnutí žalovaného nebylo jeho prioritou, nese odpovědnost pouze on sám. Pokud by postupoval v souladu se zásadou *vigilantibus iura*, nemohlo by se i přes jím tvrzenou složitou rodinnou situaci stát, že zmešká dvouměsíční lhůtu k podání žaloby a včas si nezajistí nové přístupové údaje do své datové schránky. V této souvislosti lze pro úplnost dodat, že stěžovatel nijak konkrétně netvrdil, v čem mu právě jím poukazovaná opatření přijatá za účelem omezení šíření onemocnění COVID-19 (viz odstavec [6] výše) bránila, aby si obstaral nové přístupové údaje do datové schránky. Navíc ode dne 24. 4. 2020, kdy se dle svého tvrzení s rozhodnutím žalovaného fakticky seznámil, mu stále zbýval přibližně měsíc a půl k tomu, aby žalobu ke krajskému soudu včas podal (přičemž nebylo nutné, aby tak učinil prostřednictvím datové schránky, ale mohl ji podat například také poštou).

pokračování

[18] Podle § 46 odst. 1 písm. b) *in fine* s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán opožděně.

[19] Zjistí-li krajský soud opožděnost žaloby, je povinen v každé fázi řízení o ní tuto skutečnost zohlednit a se žalobou naložit způsobem, který zákon předvídá, tedy odmítnout ji podle výše citovaného § 46 odst. 1 písm. b) *in fine* s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 As 11/2005 - 72). V nyní projednávané věci proto krajský soud nepochybil, jestliže žalobu odmítl, aniž by se zabýval vlastní žalobní argumentací a žádostí stěžovatele o ustanovení zástupce. Takovým postupem stěžovateli neodepřel právo na soudní ochranu, neboť – jak je popsáno výše – zákonnou povinností soudu bylo opožděnou žalobu odmítnout. Samotná existence propadných lhůt pro podávání návrhů k soudu pak není protiústavní (viz např. nálezn Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 545/99, dostupný z <https://nalus.usoud.cz>).

[20] Stěžovatel dále obecně tvrdí, že krajský soud nezohlednil úpravu obsaženou v zákoně o opatřeních COVID, vyhlášení nouzového stavu pro území celé České republiky a „stanovená krizová opatření“. Ani tato námitka není důvodná. Krajský soud se těmito okolnostmi v napadeném usnesení zabýval a vysvětlil, proč nevyhověl stěžovatelově žádosti o prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby dle zákona o opatřeních COVID. Důvodem bylo, že stěžovatel tuto žádost nepodal ve lhůtě stanovené v § 3 odst. 2 zmíněného zákona, a proto krajský soud nemohl předmětné žádosti vyhovět. Proti tomuto závěru krajského soudu stěžovatel v kasační stížnosti nic věcně nenamítal.

[21] Stěžovatel ve zbylé části kasační stížnosti jen uvádí výtky proti správním rozhodnutím. Tato tvrzení jsou však dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná, protože neobsahují žádnou reakci na závěry krajského soudu, ale vymezují se pouze proti postupu správních orgánů. Z tohoto důvodu se jimi Nejvyšší správní soud dále nezabýval.

[22] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku).

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti (výrok II. tohoto rozsudku).

[24] Žalobci byla Nejvyšším správním soudem ustanovena zástupkyně, advokátka Mgr. Naďa Koželuhová, se sídlem Revoluční 551/6, Ústí nad Labem, a to usnesením ze dne 21. 10. 2020, č. j. 3 As 294/2020 – 47. Odměnu a hotové výdaje ustanovené zástupkyně v takovém případě hradí podle § 35 odst. 10 s. ř. s. stát. Ze spisu vyplývá, že ustanovená zástupkyně ve věci učinila dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení a dále doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní

tarif); dále jen „*advokátní tarif*“]. Za každý z těchto úkonů jí náleží odměna podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu ve výši 3 100 Kč. Za každý úkon se též přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Výše odměny a náhrady hotových výdajů se dále navyšuje o částku odpovídající DPH, v nynějším případě tedy o 1 428 Kč (§ 14a advokátního tarifu). Zástupkyni žalobce se proto přiznává odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů v celkové výši 8 228 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku (viz výrok III. tohoto rozsudku).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2022

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu